

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації **Миргородського Станіслава Сергійовича «Самоорганізація населення як механізм забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз»,**

яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи

Здобувач Миргородський Станіслав Сергійович виконав у повному обсязі індивідуальний план виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії. Освітня програма в обсязі 60 кредитів ECTS виконана у повному об'ємі. Здобувач успішно склав іспити з наступних дисциплін: Концептуальні засади розвитку публічного управління та адміністрування, Публічна політика, Управління суспільним розвитком, Концептуальні засади сучасного наукового пізнання, Етика та світоглядні засади наукової діяльності, Методологічне забезпечення досліджень публічного управління та адміністрування, Методологічне забезпечення освітньої діяльності, Управління проектами, Комунікативні аспекти діяльності дослідника, Основи наукового мовлення, Інформаційні технології у науковій діяльності, Іноземна мова в професійній діяльності дослідника публічного управління та адміністрування, Інформаційно-аналітична складова публічного управління, Глобальне врядування і між рівневі відносини у публічному управлінні, Демократія участі та комунікації в публічному управлінні та пройшов педагогічну практику.

У процесі навчання здобувач набув усіх компетентностей, теоретичних знань, вмінь і навичок, визначених Тимчасовим стандартом вищої освіти третього науково-освітнього рівня за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування. Всі заплановані види робіт були виконані своєчасно та на високому рівні. Здобувач плідно співпрацював з науковим керівником протягом усього терміну навчання в аспірантурі, демонструючи високий рівень самостійності та творчого підходу до дослідницької роботи.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження

В умовах наростання глобальних та регіональних криз – збройних конфліктів, пандемій, кліматичних катастроф, масових переміщень населення – традиційні підходи до публічного управління регіональним розвитком виявляють суттєві обмеження. Централізовані ієрархічні системи управління дедалі частіше виявляються нездатними адекватно реагувати на виклики, що є надто складними і мінливими для централізованого вирішення. Стійкість регіонів визначається не лише матеріальними ресурсами і якістю публічних інститутів, а й здатністю населення до самоорганізації.

Для України, що переживає повномасштабне збройне вторгнення, волонтерські мережі, сусідські ініціативи, громадські об'єднання стали одним із ключових чинників стійкості регіонів в умовах, коли традиційні механізми публічного управління виявились недостатніми. Водночас органи публічної влади, як правило, не мають чіткого бачення того, як взаємодіяти з самоорганізованими спільнотами, як підтримувати їх потенціал у міжкризовий час і як інтегрувати цей ресурс у системи стратегічного планування регіонального розвитку. Зазначені обставини зумовлюють актуальність, теоретичну та практичну значущість дослідження.

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Тема дисертаційної роботи пов'язана з науково-дослідною роботою «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалась кафедрою публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. У межах цієї НДР автором визначено концептуальні засади самоорганізації населення як механізму забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз.

4. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає у вирішенні конкретного науково-прикладного завдання – теоретичному обґрунтуванні самоорганізації населення як механізму забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз та розробці системи практичних рекомендацій щодо вдосконалення публічного управління розвитком самоорганізаційного потенціалу регіонів. Новизна наукових результатів конкретизується в таких положеннях:

уперше:

– розроблено концептуальну модель взаємодії органів публічної влади та самоорганізованих спільнот у кризових умовах, яка, на відміну від існуючих моделей взаємодії (патронажної, контрактної та партнерської), будується на мережевій логіці рівноправного взаємодоповнення суб'єктів, охоплює три взаємозалежні рівні координаційних механізмів (взаємного визнання, операційної координації та спільного навчання), передбачає механізм «гнучкого управління» як здатність обох суб'єктів динамічно переглядати розподіл функцій і ресурсів відповідно до фази кризового циклу, адаптується до чотирьох функціональних профілів регіонів за структурою самоорганізаційного потенціалу та вводить інститут посередницьких організацій як необхідний третій суб'єкт, що забезпечує комунікацію між різними логіками дії влади і громадянського суспільства в умовах інституційної асиметрії;

удосконалено:

– наукове трактування стійкості регіонального розвитку, яке ґрунтується на розмежуванні нормативного і дескриптивного понять відповідно, виокремлює три типи резилієнтності (інженерну, екологічну та

трансформативну) і обґрунтовує трансформативну резилієнтність як єдино адекватний орієнтир публічного управління для регіонів, що переживають збройний конфлікт або масштабну гуманітарну кризу, оскільки повернення до докризового стану є для них неможливим або недоцільним;

– методику оцінювання самоорганізаційного потенціалу регіонів на основі інтегрального індексу самоорганізаційного потенціалу (ІСП), яка принципово розмежовує потенціал і його реалізацію та вимірює структурні передумови мобілізаційності через чотири компоненти (соціально-капітальний 35%, організаційно-інституційний 25%, досвідно-мобілізаційний 25% та цифрово-комунікаційний 15%), де чотири функціональні профілі є безпосереднім інструментом диференціації управлінських підходів;

– систему інституційно-правових та організаційних інструментів стимулювання самоорганізації населення на регіональному рівні, яка охоплює п'ять взаємопов'язаних груп (правові і нормативні, фінансові і ресурсні, організаційні і структурні, кадрові і навчальні, інформаційно-комунікаційні і цифрові) і передбачає диференціацію їх застосування відповідно до структури самоорганізаційного потенціалу регіону та фази кризового циклу;

дістали подальшого розвитку:

– теоретичні засади самоорганізації населення у контексті публічного управління регіональним розвитком, що концептуалізують її як триєдине явище – процес спонтанного впорядкування колективної дії, ресурс регіональної резилієнтності та суб'єкт взаємодії з органами влади на засадах взаємодоповнення, а не підпорядкування;

– концепція інституційних розривів у контексті їх ролі у формуванні самоорганізаційної відповіді регіональних спільнот, що виокремлює три типи розривів (функціональні, масштабні та якісні), встановлює п'ять передумов активізації самоорганізації, що формуються у міжкризовий час, та обґрунтовує динаміку самоорганізаційних процесів у різних фазах кризового циклу;

– стратегічні напрями розбудови системи самоорганізації населення як чинника регіонального розвитку, що обґрунтовують три взаємопов'язані і взаємопідсилюючі вектори – інституціоналізацію, стратегічне інвестування у потенціал та інтеграцію в стратегічне планування регіонального розвитку.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються

Сформульовані у дисертаційній роботі наукові положення, висновки та рекомендації ґрунтуються на теоретико-методологічних засадах науки публічного управління, синергетики, теорії соціального капіталу, інституційної теорії та концепцій резилієнтності та адаптивного управління. У роботі здійснено комплексний аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Теоретичні положення підкріплені аналізом вітчизняного та зарубіжного досвіду залучення потенціалу самоорганізації населення до забезпечення регіональної стійкості в умовах різних типів криз.

У цілому наукові результати є достовірними, науково обґрунтованими та доказовими.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів визначається тим, що основні положення та рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути використані:

Міністерством розвитку громад та територій України – при розробці державної політики підтримки самоорганізації населення, що інтегрує цілі резилієнтності, соціальної згуртованості та стратегічного розвитку регіонів;

регіональними та місцевими органами влади – при розробці стратегій регіонального розвитку, програм підтримки громадянського суспільства та планів кризового реагування; методика ПСП може бути використана для формування системи моніторингу готовності регіонів до кризових викликів;

органами влади у сфері повоєнного відновлення – концептуальна модель взаємодії з самоорганізованими спільнотами є безпосереднім управлінським інструментом для мобілізації ресурсів громадянського суспільства у процесах відновлення;

закладами вищої освіти – при підготовці фахівців у галузі публічного управління, регіональної політики та кризового менеджменту.

Три авторські розробки – концептуальна модель взаємодії, система інструментів та стратегічні напрями розбудови – є органічно взаємопов'язаними і разом утворюють цілісний управлінський інструментарій для підвищення регіональної резилієнтності через розвиток самоорганізаційного потенціалу населення.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором

Основні положення дисертаційного дослідження висвітлено у 6 публікаціях, з них 3 – у наукових фахових виданнях.

1. Миргородський С.С. Самоорганізація населення: передумови формування та виклики. *Наукові перспективи*. 2024. № 7 (49). С. 441–450. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7\(49\)-441-450](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-7(49)-441-450).

2. Миргородський С.С. Демократія участі як фундамент становлення самоорганізації населення в Україні. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 6 (14). С. 844–854. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6\(14\)-844-854](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6(14)-844-854).

3. Миргородський С.С. Розробка концептуальної моделі взаємодії органів публічної влади та самоорганізованих спільнот як механізму забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз. *Наукові інновації та передові технології*. 2026. № 4 (56). С. 209–222. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4\(56\)-209-222](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-4(56)-209-222).

4. Миргородський С.С. Органи самоорганізації населення в Україні: інституційний аспект. *Perspectives of contemporary science: theory and practice*.

Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Lviv, Ukraine. 2024. Pp. 572–579.

5. Миргородський С.С. Вплив цифровізації на самоорганізацію населення. *IV Міжнародна наукова конференція «Інноваційна наука: пошук відповідей на виклики сучасності»*. Київ, Україна, 30 травня 2025 р. С. 135–140.

6. Миргородський С.С. Самоорганізація населення як інструмент публічного управління в кризових ситуаціях. *Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови*: зб. наук. матер. XXV Міжнар. наук. конгресу. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. С. 191–194.

8. Апробація матеріалів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики, на міжнародних і національних науково-практичних конференціях, зокрема: VI Міжнародній науково-практичній конференції «Perspectives of contemporary science: theory and practice» (Львів, Україна, 2024 р.), IV Міжнародній науковій конференції «Інноваційна наука: пошук відповідей на виклики сучасності» (Київ, Україна, 2025 р.), XXV Міжнародному науковому конгресі «Публічне управління XXI століття: основні виклики післявоєнної відбудови» (Харків, Україна, 2025 р.) та інших наукових заходах.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації

Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступно для сприйняття. Дисертація написана науковим стилем мовлення, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Зміст, структура, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Миргородського С.С. «Самоорганізація населення як механізм забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз» повністю відповідає галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» та відповідає паспорту спеціальності 281 – «Публічне управління та адміністрування». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

11. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

12. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту

Здобувач представив основні результати своєї дисертаційної роботи на розширеному засіданні кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації (витяг з протоколу № 12 розширеного засідання кафедри публічної політики від 03 червня 2026 року) у формі презентації та наукової дискусії після її завершення. У рамках цього розширеного засідання було ухвалено одностайно рекомендувати роботу здобувача Миргородський Станіслав Сергійович «Самоорганізація населення як механізм забезпечення стійкості регіонального розвитку в умовах криз» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування.

Головуючий на розширеному засіданні кафедри публічної політики, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Олена КРУТІЙ